

PLA DE DIVERSIFICACIÓ DE L'ECONOMIA LLIGADA A L'ESS, DES DEL DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ ECONÒMICA

Ajuntament de Palau-solità i Plegamans

DADES DE CONTACTE

Servei de promoció econòmica Palau Avança, Ajuntament Palau-solità i Plegamans

Roser Alegre Martin

alegre@palauplegamans.cat

DESCRIPCIÓ I OBJECTIUS

El Pla de Diversificació de l'economia, basada en l'Economia Social i Solidària, té per objectiu facilitar:

- Treballar de forma participativa i multinivell.
- La detecció de necessitats i reptes de forma consensuada entre administració local i ciutadania.
- La transició cap a un nou model de vida més sostenible social i mediambiental i que posi a les persones i al planeta al centre.
- La sensibilització de la ciutadania de Palau-solità i Plegamans cap a la necessitat d'iniciar un nou model territorial de participació activa.
- El compromís de dur a terme les accions concretes derivades del procés participatiu.
- Un acord ciutadà i institucional del pla estratègic i director.
- Una xarxa d'entitats i institucions capacitades per a treballar conjuntament per a fer possibles els objectius.

Per desenvolupar el Pla Estratègic de la diversificació de l'economia, basada en l'ESS, per l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, es va partir de l'anàlisi de la situació actual. Això va incloure l'anàlisi de les seves finances, recursos humans, infraestructures, serveis públics, població, empreses, entre altres factors rellevants.

Un cop desenvolupat l'anàlisi, a partir de l'anàlisi de la situació actual, es van poder identificar els objectius estratègics que l'Ajuntament podria aconseguir a curt, mitjà i llarg termini.

FUNCIONAMENT

Per tal de treballar de forma ordenada tot el procés, l'estructura va seguir el següent ordre:

- 1) Anàlisi de context.
- 2) Diagnosi d'eines i recursos propis.
- 3) Procés participatiu i de treball amb les responsables tècniques i polítiques de l'àrea i altres agents.
- 4) Definició de les línies estratègiques.

- 5) Pla d'acció: accions i cronograma.
- 6) Recursos i organització.

Per desenvolupar el pla es va partir de la base que calia una tasca de definició estratègica consensuada a 4 nivells:

- Polític
- Tècnic
- Teixit econòmic
- Ciutadania

Calia doncs, que aquests 4 nivells estiguessin informats, comunicats. Calia definir bé els canals de comunicació i els diferents espais de participació de cada nivell. Per fer-ho, es va crear un espai a la web de procés participatiu que l'ajuntament disposa, per tal d'informar a tots els actors: ["15 mil oportunitats": un nou procés participatiu per plantejar noves oportunitats econòmiques, socials i solidàries.](#)

Es va fer especial èmfasi en aprofitar el procés participatiu per a fer sensibilització entre el personal de l'Ajuntament en matèria de desenvolupament local enfocat en l'ESS, mitjançant una formació tècnica.

Així, [el procés participatiu](#) ha tingut dues vessants principals:

- La participació ciutadana.
- La implicació tècnica.

I s'ha estructurat en 3 fases, que s'han desenvolupat durant el primer semestre del 2024:

- 1) "Identifiquem", per a la detecció de reptes i definició d'oportunitats compartides.
- 2) "Definim", amb tallers participatius per elaborar projectes estratègics compartits.
- 3) "Punt de partida i full de ruta", amb la presentació i validació dels resultats i inici de la implementació de l'estratègia definida

A la Fase 1 "Identifiquem", es van organitzar diverses trobades, tècniques per un cantó, i amb la ciutadania per l'altre, per elaborar una diagnosi acurada de les necessitats del municipi. Aquestes reunions van permetre conèixer de

primera mà les fortaleces i debilitats del municipi, vinculades tant a projectes econòmics com al teixit comunitari.

En aquesta primera fase es va fer formació tècnica sobre ESS, per introduir al personal tècnic municipal els conceptes clau de l'Economia Social i Solidària, on hi van participar 35 persones de diferents àrees de l'Ajuntament i diferents categories. Aquesta formació no només va proporcionar un marc general sobre què significa l'ESS, sinó que també va posar de relleu com pot vincular-se tant amb projectes econòmics de base cooperativa com amb iniciatives de caràcter comunitari. A més, es van discutir casos pràctics de projectes estratègics de l'ESS i exemples de bones pràctiques municipals per al seu desplegament.

Per entrar més al detall, en les sessions tècniques es va definir el primer marc de problemàtiques i necessitats del municipi (78 necessitats recollides en 11 blocs) i en una trobada amb la ciutadania es va seguir el fil generat a la trobada tècnica (125 necessitats recollides). A més a més, en nova trobada posterior es va treballar en les solucions i la prioritització de les mateixes segons importància i urgència (58 propostes recollides). Finalment, en una última trobada tècnica, es van formar tres grups per creuar perspectives i generar solucions de millora en àmbits com comerç, agroecologia i reutilització; mobilitat, joves, voluntariat i cures; i cultura, joventut i espais.

La primera sessió tècnica de treball per identificar problemàtiques va reunir personal tècnic de diferents àrees de l'Ajuntament. Mitjançant una dinàmica participativa, es van definir i validar diversos blocs de problemàtiques de manera col·lectiva. Aquest exercici va permetre aprofundir en les problemàtiques identificades, classificar els diferents àmbits d'acció i començar a valorar els tipus de recursos necessaris per abordar les qüestions plantejades.

La primera sessió de detecció de problemes amb la ciutadania es va dur a terme a l'exterior, amb l'objectiu d'atraure la participació espontània de les persones que passejaven pel carrer.

A partir de les àrees clau identificades pel personal tècnic, es van transformar aquestes àrees en diferents grups de treball. Es detecten 94 problemàtiques i/o idees úniques, recollides en 125 problemàtiques. En una segona sessió amb la ciutadania, també realitzada al carrer per captar la participació espontània, es va treballar en la identificació de solucions a partir dels problemes, bona part d'ells, ja detectats prèviament. Sota les mateixes seccions es destaquen 58 propostes.

Finalment, ja a la fase “Definim”, en una última trobada tècnica, es van formar tres grups centrats en les problemàtiques recollides, amb l'objectiu de realitzar una sessió de propostes. Aquesta dinàmica va permetre que es generessin solucions de millora, creuant perspectives des de diversos àmbits d'acció. Al fil de la diagnosi i procés participatiu celebrat es detecten 10 àmbits clau que hem anomenat Oportunitats Compartides, Sobirania de proximitat sobre els quals actuar, tant per necessitat com per oportunitat, que a mig i llarg termini han de facilitar un ecosistema econòmic més robust, minimitzant l'impacte de les crisis cícliques i sistèmiques del model mercantil global.

Cal tenir present que en el conjunt de sessions han participat 160 persones. Aquest procés ha permès establir una base sòlida per a desenvolupar propostes arrelades a les necessitats reals del municipi i ha servit per enfortir la col·laboració entre ciutadania, administració pública i l'ESS, potenciant el paper de l'Economia Social i Solidària com a motor de canvi local.

MOTIVACIÓ

L'impuls d'aquesta experiència, tenia una doble voluntat. En primer lloc, assentar un marc estratègic de l'Àrea de d'ocupació i empresa a cinc/deu anys vista compartit amb altres àrees de l'Ajuntament i amb consens polític; que permetés esdevenir una proposta de Desenvolupament socioeconòmic local. I en segon lloc, i a partir d'aquest primer marc, el disseny amb participació multinivell d'un Pla Director que continguéssin línies específiques i

línies transversals d'actuació pel desplegament d'aquesta estratègia.

Com a element clau, es va proposar un procés participatiu, que, a partir d'una acció formativa per tot el personal de l'Ajuntament, independentment de la seva categoria i perfil laboral, es va donar a conèixer la ESS i es va oferir unes bases de coneixement de la mateixa. L'objectiu era explicar perquè l'administració pública és un agent tractor i accelerador del creixement de l'ESS i quin paper hi teníem totes i cadascuna de les treballadores municipals.

La formació per personal tècnic està lligada a l'elaboració del pla estratègic de l'ESS de Palau-solità i Plegamans per a la diversificació de l'economia al municipi, i volia ser el punt de partida pel treball col·laboratiu i participatiu des dels diferents serveis de l'ajuntament.

RECURSOS

El procés participatiu i la formació estava dins la planificació i el pressupost del Pla estratègic d'ESS que s'ha dut a terme i dues persones de la consultora que va redactar el projecte, van ser les formadores i van liderar totes les accions del procés participatiu.

IMPACTE I REPTES DE FUTUR

Els aspectes positius van en relació al coneixement de la gran varietat i quantitat de projectes que ja es realitzen des de l'ajuntament, en relació a l'economia social i solidària i en relació al personal tècnic que els condueix.

Han aflorat accions, projectes, serveis i activitats que es duen a terme en diferents àrees que són pròpies de l'ESS. Per una altra banda, s'han reconegut accions i persones que realitzen també un treball en aquesta direcció. També s'ha fet visible la participació d'una gran varietat d'àrees que, a través del personal tècnic i referent polític, han detectat necessitats, mancances i han teixit propostes.

Els aspectes negatius van en relació a la part participativa de la població en general. Els

plantejaments normatius i procedimentals no han funcionat. El que ha funcionat i ha fet aflorar propostes i ha fet que la població participés, va ser sortir al carrer, realitzant dinàmiques amb la ciutadania. Un cop s'explicava el projecte a les persones, aquestes participaven de bon grat i demanaven més informació.

Els indicadors d'avaluació han estat constants en tot el procés: nombre de persones participants en les accions proposades, nombre de necessitats detectades, nombre de propostes i la validació de les mateixes, que ha permès elaborar el pla estratègic de diversificació de l'ESS a Psip.

Cal millorar la participació de la ciutadania i del teixit productiu. El teixit productiu va ser el gran absent, no van participar en tot el procés, es fa difícil la vinculació en un tema que no consideren prioritari.

L'experiència ha servit per fer aflorar el que ja s'està fent, les possibilitats del municipi, posar ordre a propostes de futur en base als ítems resultants de tot el procés. Serveix com a guia per no “caminar a les fosques” i avançar en diferents direccions per la implementació de projectes de foment de l'ESS, però de manera ordenada i coordinada..

CREATIVITAT

El que seria necessari per continuar amb la tasca de la diversificació de l'economia a Palau-solità i Plegamans, passaria per generar vincles o aliances en projectes transversals de promoció econòmica entre diferents àrees de l'ajuntament, sobretot en l'àmbit de serveis tècnics: medi ambient, salut i urbanisme; i amb l'acompanyament de serveis jurídics i secretaria.

Hi ha projectes i serveis municipals que ja realitzen accions on es podria incidir amb la mirada de l'Economia Social i Solidària. Aprofitar aquest potencial, seria el millor impuls i el més eficient.

També, implicar al teixit productiu, apel·lant a la responsabilitat social empresarial, seria un ítem que caldria treballar.